



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Quinquagesimum Septimum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

S V M M A R I V M.

- 1 Religiosi habent syndicum defendentem causas Monasterij cum salario.
- 2 Syndici officium est remouere Monachos à forensibus litigijs.
- 3 Anima est cunctis rebus de mundo anteponenda.
- 4 Prælatus debet remunerare illos quorum opera, & industria Ecclesia recipit incrementum.
- 5 Papa ex humilitate appellat se nudum seruum Dei, sed seruum seruorum Dei.
- 6 Papa ut iudex supplet ea quæ concernunt publicam utilitatem.
- 7 Mercenarius est dignus mercede sua.
- 8 Molestia litigiosa deniat Monachos à diuinis.
- 9 In venditione rerum ipsius vniuersitatis debent exprimi nomina singulorum qui interfuerunt in vniuersitate.

Quinquagesimum Septimum Pr iuilegium.

- 1 **E**CCLESIA Alio priuilegio gaudet, † quòd religiosi habere debent syndicum, causas Monasterij defendentem, & si oportuerit cum constitutione salarii hoc motu proprio Papa fecit † ad cuius officium pertinet Monachos remouere à forensibus litigijs, & eo modo eidem incumbit, qualiter eorum negocia debeant ordinari. Vnde mandauit subdiacono, vt cū quodam Fausto loqueretur, & quòd ei salarium constituat de bonis Monasterij, constituens syndicum siue Procuratorem generalem ad omnia negocia Monasterij procuranda in iudicio, cap. 1. de synd. quare hoc motu proprio fecerit Papa, quia à litigijs Monachi discedant, & diuinis intendant, & si Monasterium dānum patiatur pro constituto salario, expedit, vt modicum damnum sustineant, vt à litigijs desistāt, magis enim luçantur se se à vexatione litigiorum liberare, quàm salarium & si magnum soluerent, cum magis diuinis operam dāt,
- 3 & † Cum anima cunctis rebus de mundo anteponatur. l. sanctimus. C. de sacrosanct ecclesi. Hic considerandum venit, an quis syndicatum Ecclesiæ acceptare teneatur præsertim sine salario, sed an licitè salarium accipere potest pro administratione rerum Ecclesiasticarum? Et videtur dicendum, quòd sic, † quia Prælatus debet remunerare illos, quorum opera, & industria Ecclesia recipit incrementum, tex. in capitu. quicumque suffragio

1. q. 2. si vero Monachi dicuntur serui, & facit ea. multos 54. distin.
 licet omnes homines sint serui Dei, tamen per Excellentiam isti
 specialiter appellantur serui Dei, nam fidelius sibi seruire debent,
 5. quemadmodum, † & Papa appellat se ex humilitate, & per ex-
 6. cellentiam nedum seruum Dei, sed seruum seruorum Dei, † ideo
 Papa qui est Iudex ex officio supplere debet ea, quæ concerunt
 publicam vtilitatem, & cum ius publicum consistat in sacris, meri-
 to cum possit omnia prouidere debet, vt in capit. cordi de appel.
 lib. 6. not. in l. 4. §. hoc autem iudicium. ff. de damn. infec. hoc enim
 capitu. 1. de syndico loquitur de æquitate, à qua etiam dubitari
 potest, si propter defectum facultatum in exhibendo salarium ex-
 cusationem recipiant? 4. q. 4. cap. fin. & cum regula iuris sit, quòd
 Nemo dat, quod non habet, ideo si ob paupertatem nō constitue-
 rent salarium, viderentur excusatione digni, ex alio capite non
 7. censentur excusare, † cum quilibet mercenarius sit dignus mer-
 cede sua, Specul. de locat. §. 5. vers. quid si mercenarius, sed multo
 fortius si parochiales Ecclesie, & ipsarū Curati, siue Rectores, qui
 ministrare habent Ecclesiastica sacramenta, & quibus noscitur
 de iure competere præiudicare, seu proponere verbum, & con-
 fessiones audire fidelium debitis, & necessarijs beneficijs defrau-
 dentur, cum operarijs mercedis exhibitio debeatur auctoritate
 apostolica fuit constitutum, & ordinatum, vt dictorum ordinum
 fratres de obventionibus tam funeralibus quibuscunque, & quo-
 modocunque relictis, quartam partem consequantur, cle. dudū.
 8. §. verum de sepult. lib. 6. si † molestia litigiosa deuiat Monachos à
 diuinis, non censentur excusatione digni suscipientes in se offi-
 cium syndici, nam potius ab ipsis mendicandum salarium esset,
 quam subiicere se litigijs, & medicantes humilitate utuntur, quæ
 grata Deo est. Sed an syndicum constitutum per Abbatem possit
 per Abbatem reuocari? Et dicendum, quòd sic. Quia cum ipse so-
 lus possit agere, ita potest eum reuocare, & in se assumere exerci-
 tium, cap. edoceri de rescrip. & idem habetur in cap. 2. de test. lib.
 6. Bar. in l. actor. ff. rem rat. hab. Alia quæstio hic moueri potest. Nū-
 quid in constitutione syndici, vel alijs negocijs gerendis per vni-
 uersitatem, seu Collegium; tam seculare, quam Ecclesiasticum, de
 necessitate debeant in instrumento conficiendo singulorū nomi-
 na de vniuersitate exprimi, an suffieiat dicere vniuersitas talis lo-
 ci vel capitulū talis Ecclesie fecit, constituit, & ordinauit, & c. Va-
 ria Doc. dicunt gl. in c. fi. de procura. nomina esse exprimenda, ex
 hac denominatione clare videtur, quòd duæ partes interfuerunt,

cum aliter actus non valeret, nisi duæ partes vocandorum fuerint præsentibus, vt in l. nulli, & in l. plane. ff. quod cuiusque vniuers. nõ. Idem tenet Host. in §. qualiter de constitut. nisi excusetur expressio propter difficultatem, vt quia numerus est nimis magnus, prout est vniuersitas ciuitatis, vel alicuius castri, & ita tenet Bar. in l. i. ff. de Alb. scriben. ibi dicit, ¶ quod si agitur de venditione rerum ipsius vniuersitatis, debent exprimi nomina singulorum, qui interfuerunt in vniuersitate, l. 3. C. de vend. re. ad ciui. pertin. lib. 11. & in Auth. hoc ius porrectum. C. de sac. san. eccl. aut agitur de aliis actibus, & distinguitur inter vniuersitatem paruum, & populorum: primo casu nomina sunt exprimenda, secundo nõ exprimuntur. cap. si. de procur. Bal. in l. i. ff. de mag. conuen. dixit semper esse necessarium, vt nomina exprimantur, & ita de consuetudine seruatur in quocunque capitulo, & si loquimur de vniuersitate aliqua, vel consilio ciuitatis, nomen syndici apponitur in scrutinio, & ad vota fiunt committia, & ita saltem tacite nomina eorum apponuntur, & si ex motu proprio fuerit per Papam statutum, quod religiosi habeant syndicum, qui causas suas defendat, etiam cum constitutione salarij ne deuiantur à diuinis, hoc fuit de equitate, quæ his temporibus non placet neque Religiosis, neque Monachis, cum de consuetudine contrarium seruare videntur.

S U M M A R I V M.

- 1 Si quis timore mortis postea ratam non habens religionem proficitur exiit, & matrimonium contrahere potest.
- 2 Ingressa Monasterium non timore mortis, sed spõie intrauit postea viro mortuo ratum habuit, quod primo fecit per censuram Ecclesiasticam ad Monasterium redire cogatur.
- 3 Gesta per metum, iura dant remedium rectorum.
- 4 Religiosus compellitur esse, qui habitum professorum recipit.
- 5 Actus factus in loco campestro, in quo tractatur de aliquem occidendo quomodo probetur factus per metum.
- 6 Actus, metu mortis expressè probare non potest, saltim tacite videtur probatum violentum iudicium.
- 7 In casu difficilius probationis datur fides alleganti timorem.
- 8 Minantis potentia est consideranda.
- 9 Professio nullo à principio ratificari potest per tacitum consensum, idem in matrimonio carnali.

- 10 Intrans parere mandatis alicuius, non obligatur vigore iuramenti, nisi ad mandatum iustum, & secundum ius.
- 11 Mulier probans protestationem ex legitima causa interposita, tunc onus probandi, quod mulier fuerit ingressa in Monasterium incumbit monialibus.
- 12 Probationes contrariae, quando sunt, illa probatio praeferenda est, qua fit per metum.
- 13 Testes deponentes super metu, deponunt super actu perceptibili sensu corporeo.
- 14 Testes deponentes de actu facto in secretis, siue de retentis in corde deponunt de actu imperceptibili.

Quinquagesimum Octauum Privilegium.

ECCLESIA Alio privilegio gaudet, sicut si quis timore mortis, postea ratum non habens, religionem profitetur exire, & matrimonium contrahere potest, licet si a principio, vel ex post facto liberè consensisset. Cum quidam nobilis haberet uxorem suam susceptam, praecipit militibus suis, ut ad quaedam syluam ducerent, & eam occiderent, quod cum fecissent, enudato ense pietate obiter moti pepercerunt sub tali conditione, quod in Monasterium ingrediatur Monialium, & habitum suscipiat. Ipsius maritus misit duos Episcopos ad Monasterium, ut ei velum imponerent. Episcopi considerata iuuenili aetate, & quod habebat paruulum filium, dubitauerunt de eius vitae mutatione, & in secretis interrogauerunt eam, quare hoc faciebat? Illa per ordinem exposuit, quod timore mortis faciebat, & quod quandoque posset, recederet, & coniugis crudelitati satisfacere, vel sibi imponere simulauit, postea mortuo marito de Monasterio exiit, & alium maritum accepit, propter quod ad instanciam Monialium fuerunt ambo excommunicati. Mulier hoc Pape significauit, unde mandauit, ut absoluerent eum iuramento de parendo mandato eorum, qui ex iussu Pape absoluerunt, deinde quod illa mulier coram Abbatisa, & Monialibus se praesentare debeat, & si legitimè probatum fuerit, si ingressa Monasterium fuerit non timore mortis, sed sponte, vel et timore illo intrauit & postmodum viro mortuo ratum habuit, quod primo fecit per censuram Ecclesiasticam, ad Monasterium redire cogatur. c. 1. de his quae